

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

Dok. nr. 10

SAK NR 13413227 765/15-123

**SØR-ØST POLITIDISTRIKT (TIDL. SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT)
MELDER OM VÅDESKUDD AVFYRT AV POLITIBETJENT A PÅ NEDRE EIKER
LENSMANNSKONTOR.**

Anmeldelsen

Ved påtegning fra Søndre Buskerud politidistrikt 20. oktober 2015 fikk Spesialenheten oversendt en rapport datert 19. oktober 2015 fra lensmann E ved Nedre Eiker lensmannskontor. Rapporten omhandler et vådeskudd som ble avfyrt i operativrommet i kjelleren på lensmannskontoret 17. oktober 2015 kl. 17.45.

Det fremgår av rapporten at det var politibetjent A som hadde skutt og at han var godkjent som IP4. I tillegg var politioverbetjent C, politibetjent D, samt politihøgskolestudentene F og S til stede i operativrommet. Politibetjentene Z og W befant seg i en tiliggende garasje. Foranledningen til avfiringen var ifølge rapporten at det ble trent på å trekke pistolen og sikte mot et sikkert område samtidig som avtrekket skulle "preppes", dvs presse avtrekkeren inn til trykkpunktet. Under dette hadde A avfyrt et skudd fordi han hadde presset for hardt på avtrekkeren. Skuddet gikk rett inn i murveggen like foran og gikk ikke gjennom denne. De øvrige personene i rommet hadde stått til siden for/bak A og det oppsto ingen personskade.

Spesialenhetens etterforskning

Spesialenheten har fått opplyst fra lensmann E at det ikke foreligger noen lokale instruksjoner for egentrening med våpen inne på lensmannskontoret. Ved trening på skytebane er det tydelig overfor mannskapene på at de fire prinsippene for behandling av skytevåpen og "makkersjekk" skal følges.

Politibetjent A er avhørt som mistenkt, den 18. januar og 31. mars 2016. Politibetjent D og politihøgskolestudent F er avhørt som vitner.

Spesialenheten har utarbeidet en illustrasjonsmappe fra åstedet.

Nærmere om sakens faktum

Det fremgår av As forklaring at han, politibetjent D, politihøgskolestudent F og politihøgskolestudent R (benevnt S i rapporten ovenfor) begynte tjenesten lørdag 17. oktober 2015 ca. kl. 17.45. Noen dager forut for dette hadde A og D vært på IP trening hvor de blant annet hadde trent på "øyeblikksskudd" med tilhørende "preppeøvelser". Spesialenheten legger til grunn at det å preppe våpenet betyr å presse avtrekkeren inn til trykkpunktet, men uten å gjennomføre avtrekk som krever ca 2 kg trykk. A hadde 17. oktober møtt på arbeid noe tidligere enn kollegaene for å klargjøre utstyret etter IP

Spesialenheten for politisaker

Besøk: Grønneggt. 82

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR

Tel: 62556100 Faks: 62556102

E-post: post@spesialenheten.no

MWI004

treningen. A hadde skiftet, bevæpnet seg med etthåndsvåpen og begynt å pakke i bilen da kollegaene kom på jobb.

Det fremgår av illustrasjonsmappen i saken at det fra operativrommet går til sammen tre dører til tre tilliggende rom. Det er en dør til garasjen, på motsatt side av denne er døren videre inn i bygget, og til slutt er det en dør inn til våpenrommet (uten andre inn-/utganger).

A har forklart at da han kom fra garasjen og gikk inn i operativrommet, stod D ved utstyrshyllene langs veggen på venstre side. Døren til våpenrommet var åpen og det var ingen personer der. D foretok nevnte øvelse med pistolen sin mot et kryss på veggen inne i våpenrommet. D spurte A om når han startet "preppingen" i bevegelsen. A befant seg på dette tidspunktet ca. midt i operativrommet. D og F sto på hans venstre side og R befant seg bak ham. Politioverbetjent C sto bak ham i døråpningen til garasjen. Det vises i denne forbindelse også til forklaringene fra D og F om dette.

A forklarer at han i denne forbindelse trakk sin egen pistol og siktet på en mur-/betongvegg i operativrommet rett foran seg, dvs i området mellom døren til våpenrommet og døren videre inn i bygget. Dette var således i en annen og sikker retning i forhold til hvor de andre personene stod. Siktepunktet hans var en liten magnet som hang ved kanten på en tavle, nær en tørkedispenser. Han presset avtrekkeren inn til "trykkpunktet", men da han førte pistolen fremover fikk han et lite rykk på fingeren som gjorde at avtrekkeren gikk lenger inn slik at skuddet gikk av. Illustrasjonsmappen viser at det på den aktuelle veggen er en vask og til høyre for denne en bordplate mot veggen til våpenrommet. Over bordplaten henger det blant annet en tørkedispenser i plast og til høyre for dispenserens er det en tavle. Kula traff hjørnet på dispenserens og den gikk ca. 5-6 cm inn i murveggen. Bak denne murveggen ligger damegarderoben.

A har forklart at det var et "øyeblikk ubetenksomhet" som gjorde at han trakk våpenet selv om det var ladet med et skudd i kammeret. Han hadde for øvrig ikke til hensikt å trekke av, kun å "preppe til trykkpunktet". Når det gjelder siktepunktet på murveggen opplyser A at det var i ufarlig retning. Han hadde vært på befaring under byggeprosessen av lensmannskontoret, og visste at veggen var av mur/betong og var 20-25 cm tykk. Det var aldri noen fare for de andre i rommet og prosjektilet var en ekspanderende 9 mm kule som er laget for raskt å miste det meste av energien ved anslag. Av samme grunn er det også liten/ingen fare for rikosjett.

Det følger også av forklaringene fra både D og F at skuddet ikke var til fare for noen av de tilstedeværende. Ut fra sakens opplysninger legger Spesialenheten til grunn at det ikke oppstod noen rikosjett. D har imidlertid forklart at det "sprutet" litt plastikk, og Spesialenheten antar dette kan stamme fra at skuddet traff hjørnet på tørkedispenseren.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker har som oppgave å etterforske og påtaleavgjøre saker som gjelder spørsmålet om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten.

Saken er vurdert i forhold til straffeloven 2005 § 188 som trådte i kraft 1. oktober 2015. Bestemmelsen rammer uforsiktig omgang med skytevåpen. Den erstatter med enkelte endringer straffeloven 1902 § 352 og viderefører i all hovedsak gjeldende rett.

Straffansvar er betinget av at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpenet på en uforsiktig måte og at denne opptredenen er "egnet til å volde fare for andres liv eller helse".

Det kreves ikke at adferden faktisk har voldt fare for andre. Det er tilstrekkelig at adferden objektivt sett var egnet til dette. Lovens ordlyd viser at fare for lovovertrederens eget liv eller helse ikke rammes, samt at fare for materiell skade ikke omfattes.

Skyldkravet er blandet. Det kreves forsett i forhold til den omstendighet at man behandler et skytevåpen. Det er dog tilstrekkelig med uaktsom opptreden i forhold til den "uforsiktige omgang" og kravet om at denne opptreden er "egnet til å volde fare" for andre personer. Bestemmelsen gir uttrykk for en norm som kommer til anvendelse både i de tilfeller hvor selve bevæpningen med skytevåpen er rettmessig og ønskelig (for eksempel politiets våpenbruk) iht. våpeninstruksen, og de tilfeller hvor både bevæpningen og bruken av skytevåpenet er uønsket. Det store farepotensialet som gjelder ved uforsiktig omgang med skytevåpen er grunnen til at aktsomhetskravet skal fortolkes strengt.

Av politiets grunnleggende sikkerhetsregler for behandling av skytevåpen fremgår det at man skal forholde seg slik:

- Alle våpen er alltid ladd.
- Hold fingeren borte fra avtrekkeren til siktene er på målet.
- Ikke sikt på noe/noen du ikke er villig til å beskytte.
- Vær sikker på ditt mål og hva som er bak.

Spesialenheten finner det klart at A har opptrådt uaktsomt ved sin behandling av pistolen, jf. også hans egen forklaring om dette. Etter en samlet vurdering finner Spesialenheten det imidlertid ikke bevist utover rimelig tvil at hans opptreden var egnet til å volde fare for andres liv eller helse.

Spesialenheten har i sin vurdering lagt særlig vekt på at A siktet mot det han visste var en tykk betong-/murvegg. Videre at dette var i en helt annen retning enn hvor de andre personene befant seg. Ammunisjonen var dessuten av typen "short stop". Disse kulene ekspanderer mye mer ved anslag enn tradisjonelle helmantlede kuler. Derved mister de mesteparten av energien, og gir mye mindre fare for gjennomskyting og rikosjettfare.

Siden det foreligger noe bevismessig tvil om farepotensialet ved As opptreden blir saken å henlegge på grunn av bevisets stilling. Det er bare i de tilfelle hvor etterforskningsresultatet med særlig styrke viser at det ikke har skjedd en straffbar handling, at saken kan henlegges som intet straffbart forhold anses bevist.

Vedtak

Saken henlegges for A på grunn av bevisets stilling.

A underrettes om vedtaket.

Sør-Øst politidistrikt ved politimesteren i tidligere Søndre Buskerud politidistrikt orienteres om avgjørelsen.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 26. april 2016

Jan Egil Presthus

Rune Fossum
juridisk rådgiver